

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

Dyskinetisk cerebral pares

Utmaningar och möjligheter

Kate Himmelfmann

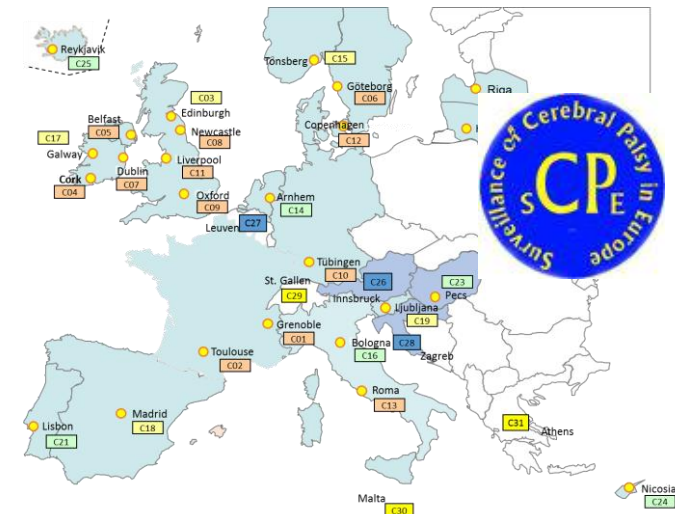
Västsvenska CP-registret

UPPFÖLJNINGSPROGRAM FÖR CEREBRAL PARES

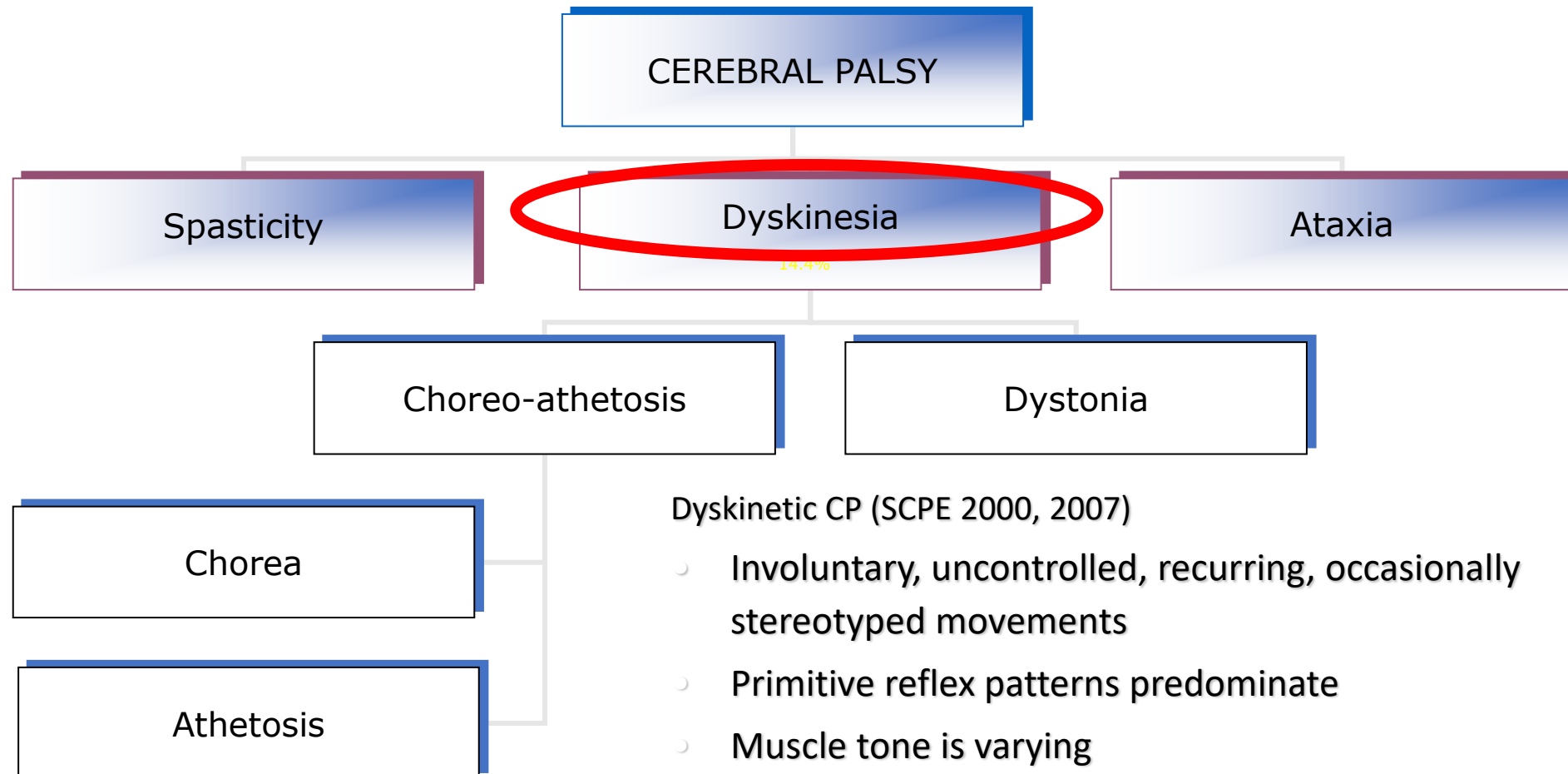

European Dyskinetic CP Network

Dyskinetisk cerebral pares

Definition och klassifikation

Vad kännetecknar dyskinetisk CP?

- Ofrivilliga, okontrollerade, återkommande rörelser, primitiva reflexer dominerar, muskelspänningen växlar (mycket låg grundspänning – mycket kraftig spänning)
- Två undergrupper
  - Övervägande dyston typ (växlande, ihållande spänningar och ställningar)
  - Övervägande hyperkinetisk typ (ofrivilliga rörelser)
- De flesta är fullgångna

Populationsbaserad fall-kontroll studie av fullgångna barn

All children with CP born at term 1983 -1994

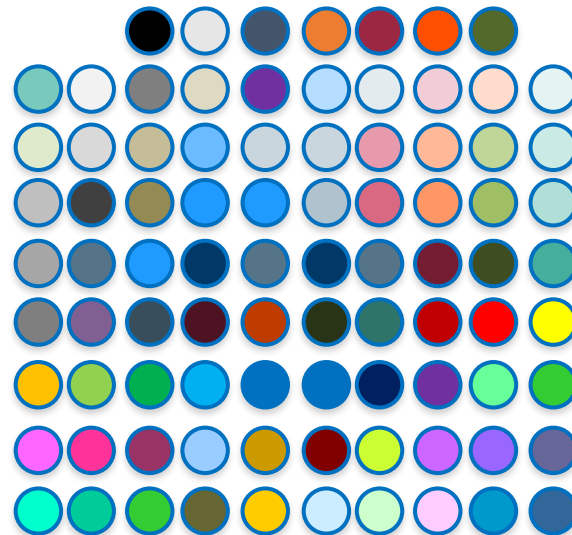
- Kontroller matchade för gestationsålder, kön, flerbörd och förlossningsklinik

Västsvenska
CP-registret

309 cases

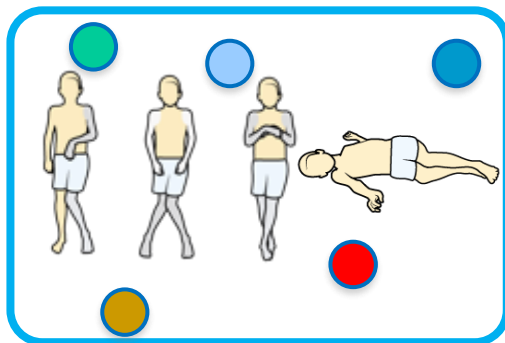
618 controls

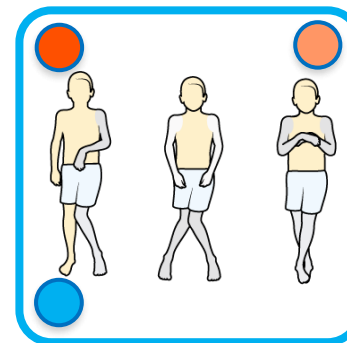
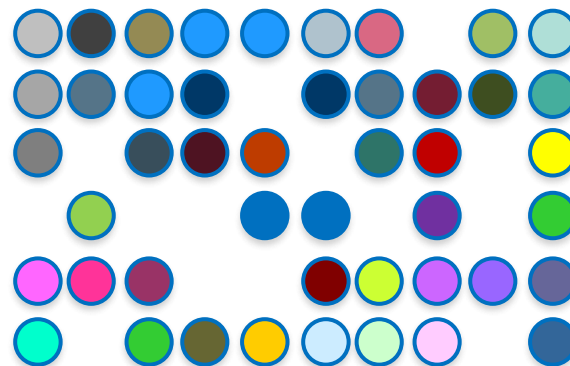
*Kristina Ahlins
avhandling*

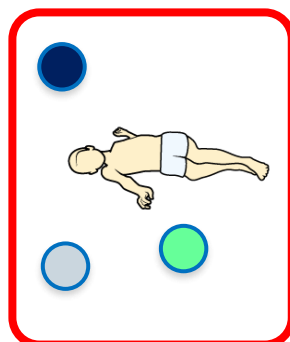
UNIVERSITY OF GOTHENBURG

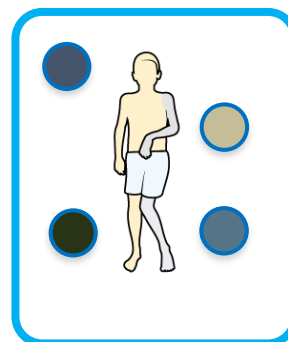
CP
n=309

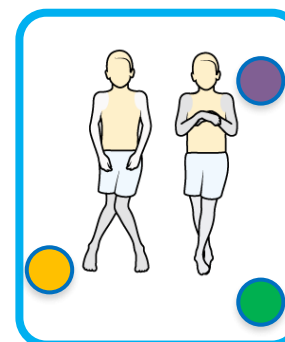
Spastic CP
n=267

Dyskinetic
n=42

Hemiplegia
n=146

Diplegia
Tetraplegia
n=121

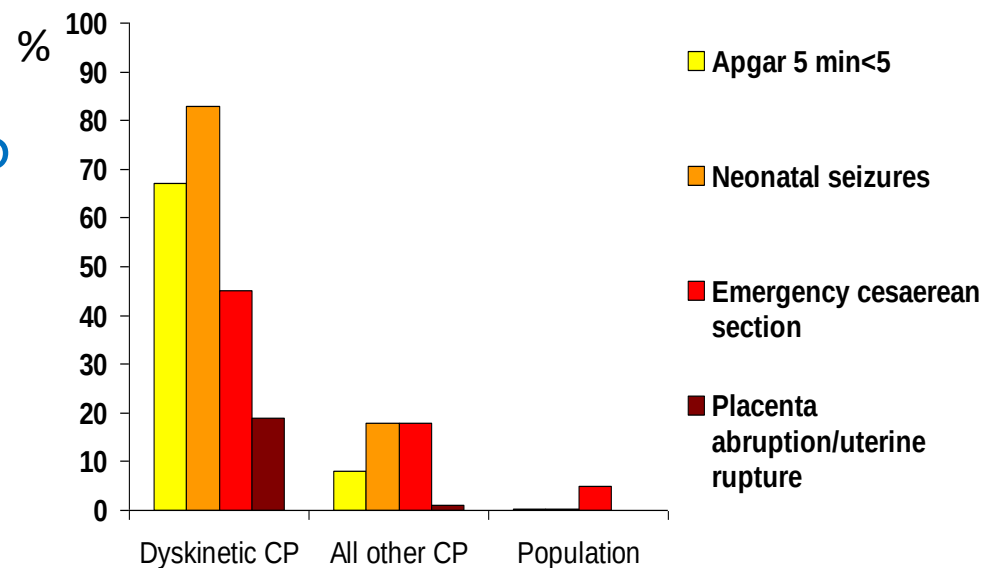
Slutsats

Risikfaktormönstret varierade mellan CP-typer och var ofta kombinerade
utom för **dyskinetisk CP**, där intra- och postpartala events hade en stor roll

Ahlin et al.

Perinatala faktorer vid CP i Västsverige

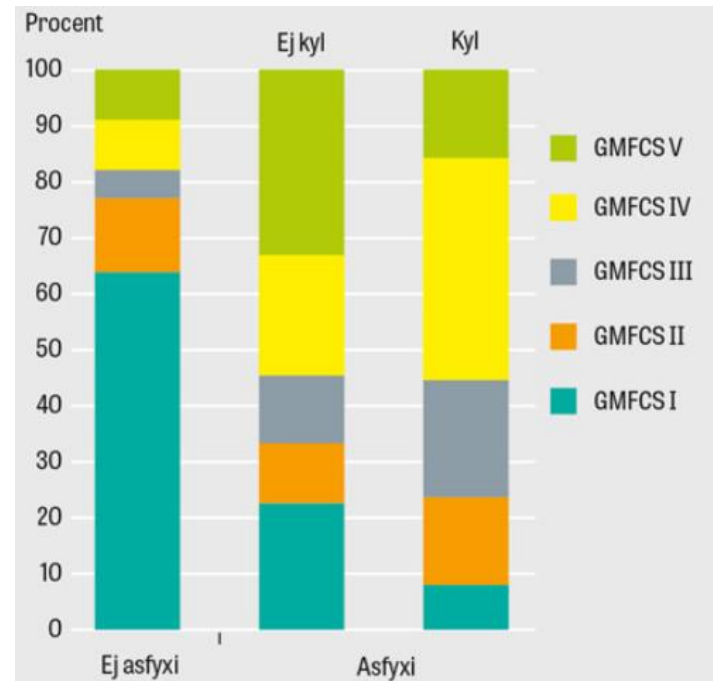
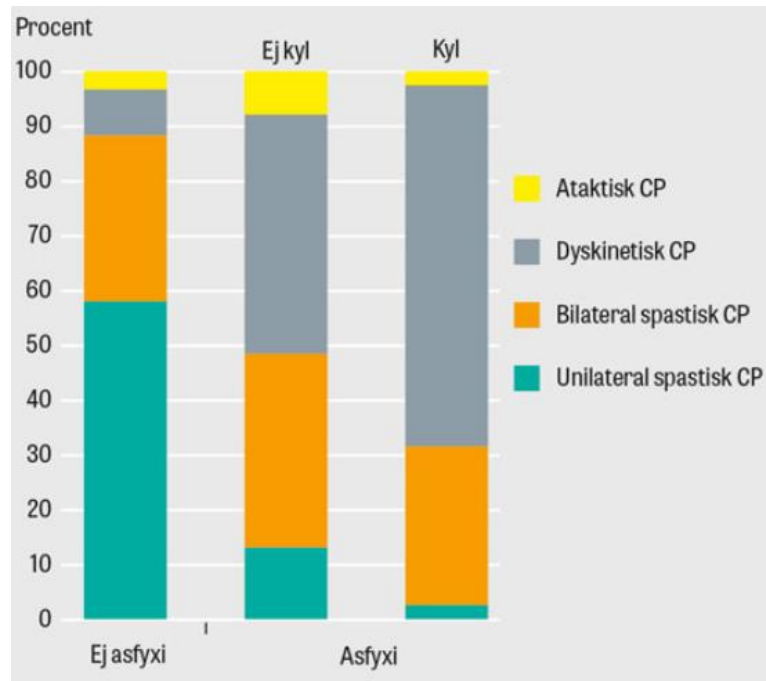

Perinatal event in children ≥ 34 w	Bilateral spastic CP n=76 (%)	Dyskinetic CP n=42 (%)	All live born n=199,051 (%)
Apgar 5 min <5	12 (16)	28 (67)	591 (0.3)
pH <7	2 (3)	17 (40)	
Abruptio placentae	1 (1)	8 (19)	
Neonatal seizures	24 (32)	35 (83)	308 (0.2)
Emergency caesarean section	19 (25)	19 (45)	10549 (5)

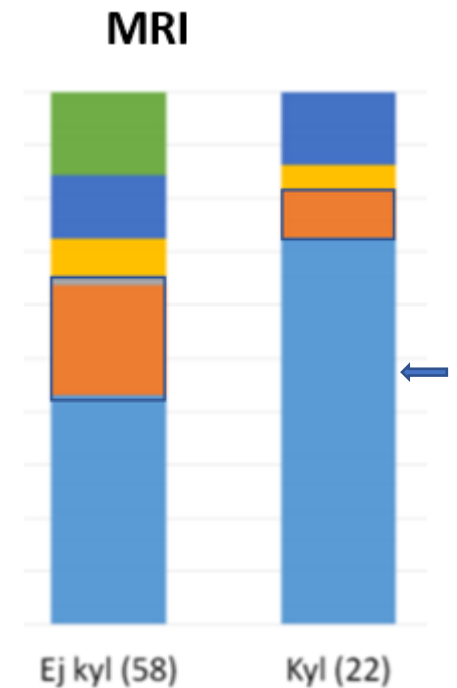
Kylbehandling efter förlossningsasfyxi minskar skadeutveckling

*Westbom&Hägglund
Läkartidningen 2018*

Barn med cerebral pares får bättre funktion, visar retrospektiv genomgång i kvalitetsregistret CPUP

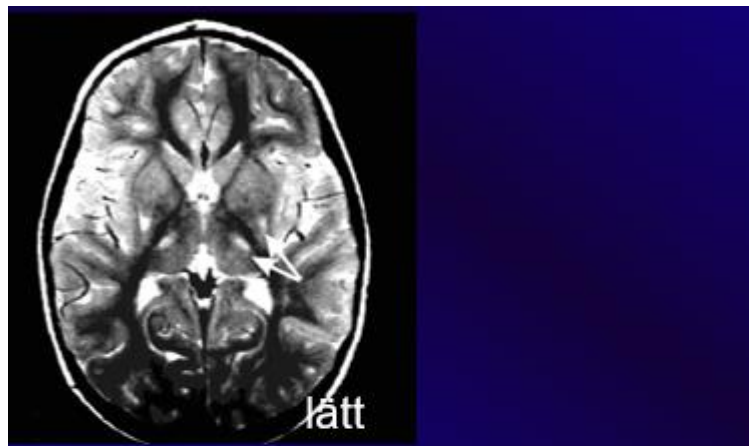

Projektet Säker förlossning startade 2007 samtidigt som kylning blev kliniskt tillgängligt

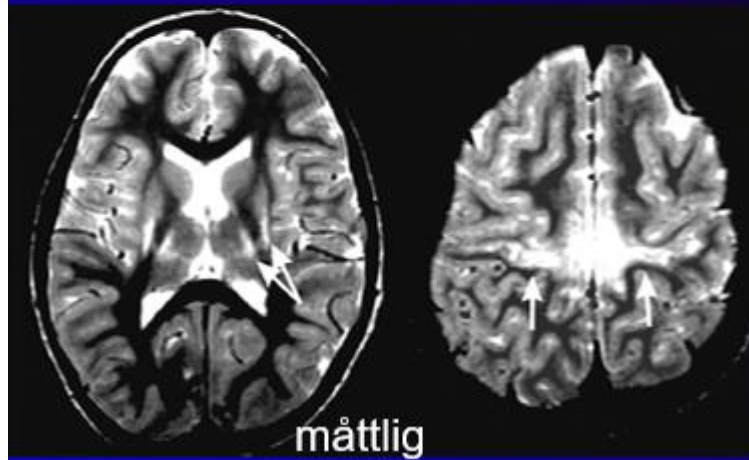

■ BG-mönster ■ Diffus cort ■ Fokal cort ■ WMI ■ Normalt ■ Okänt

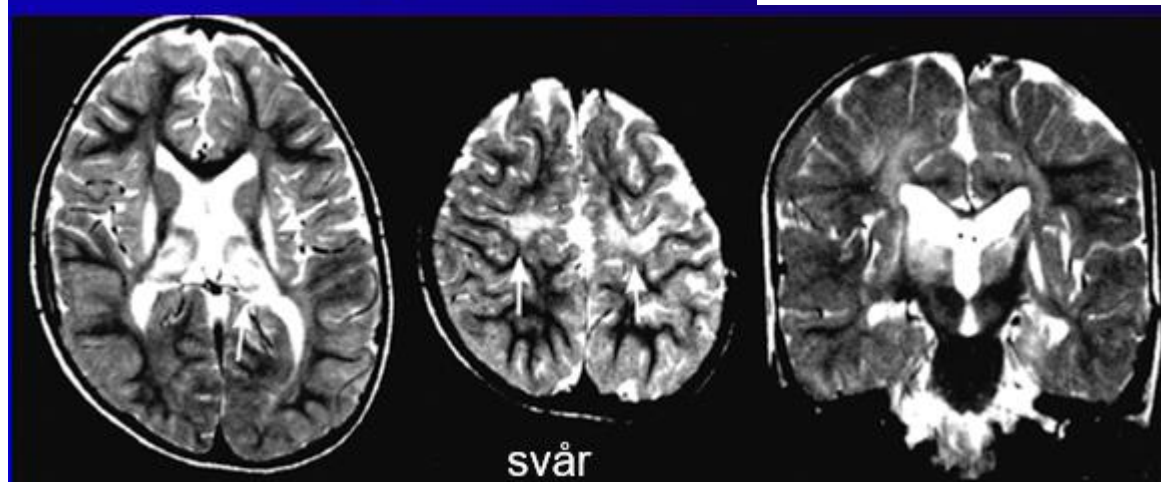

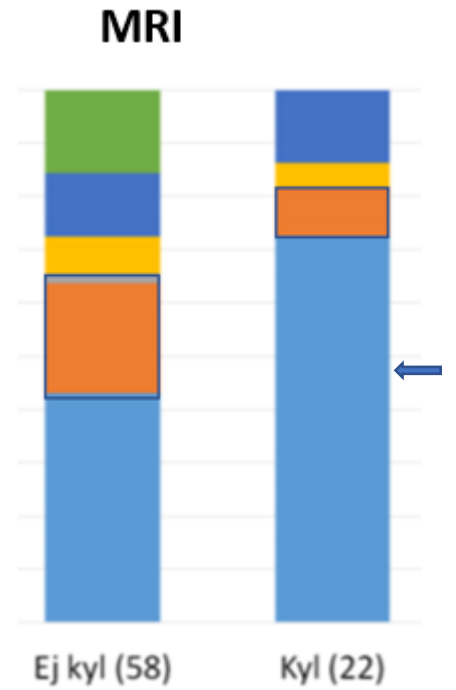
Basala ganglier, talamus

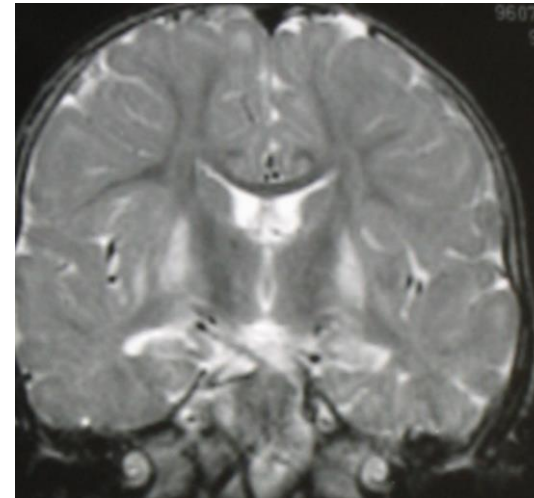
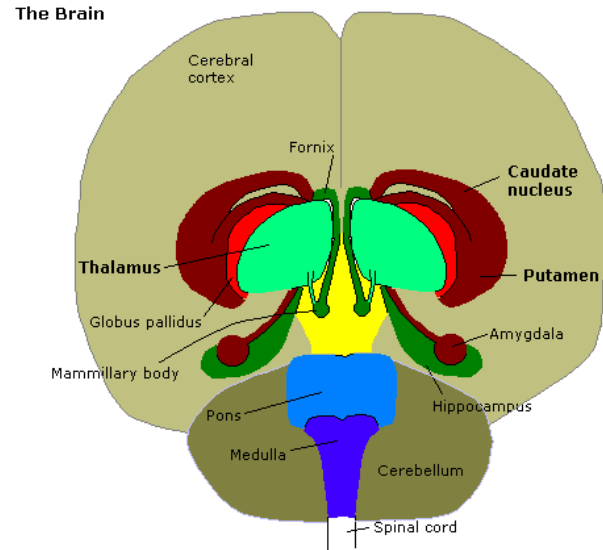
Basala ganglier, talamus och cortex

Basala ganglier, talamus, cortex,
hippocampus

De basala ganglierna

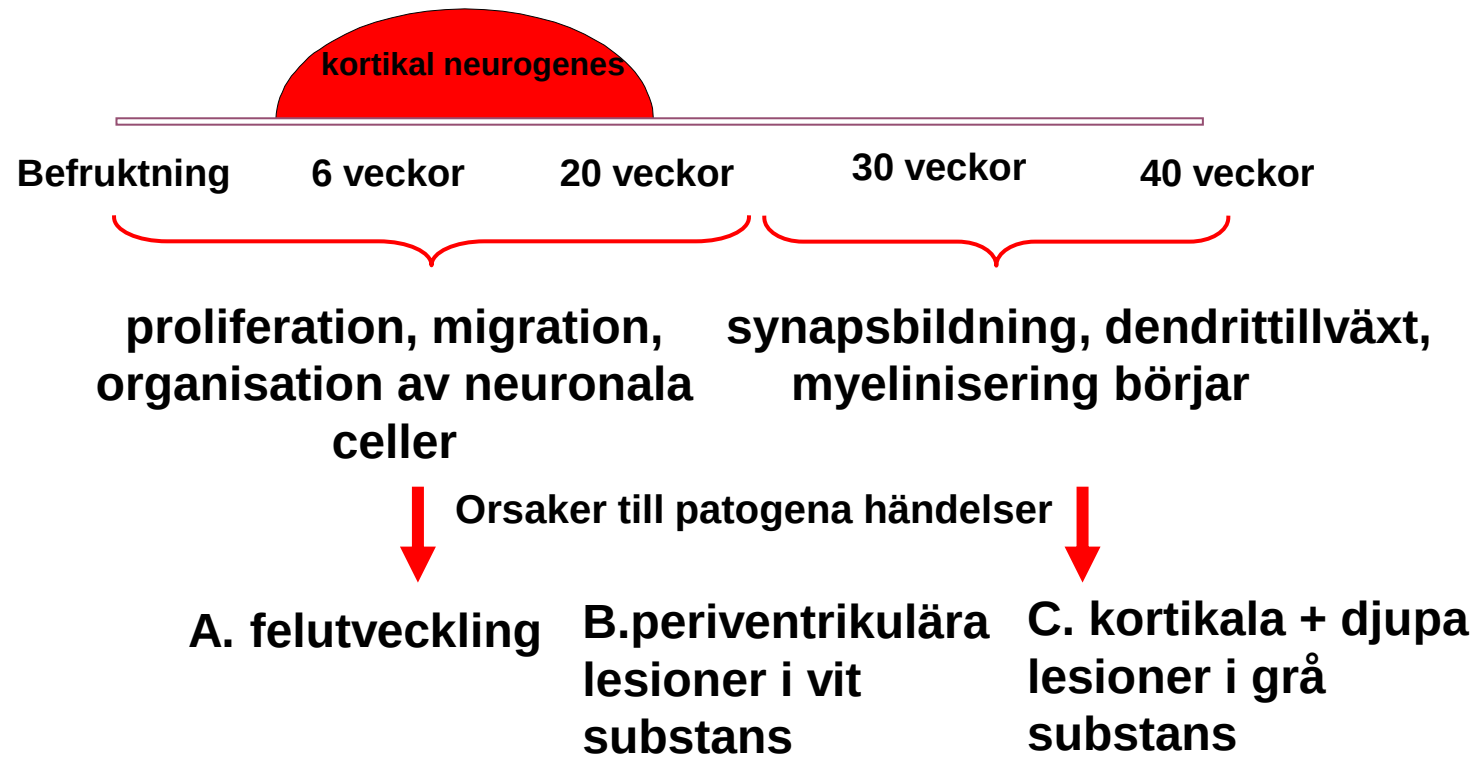

Skada efter asfyxi
Thalamus och putamen,
cortex och viss påverkan
på hippocampus

Gulsotsskador (kernikterus) Inlagring av bilirubin i globus pallidus
Händer fortfarande i Sverige

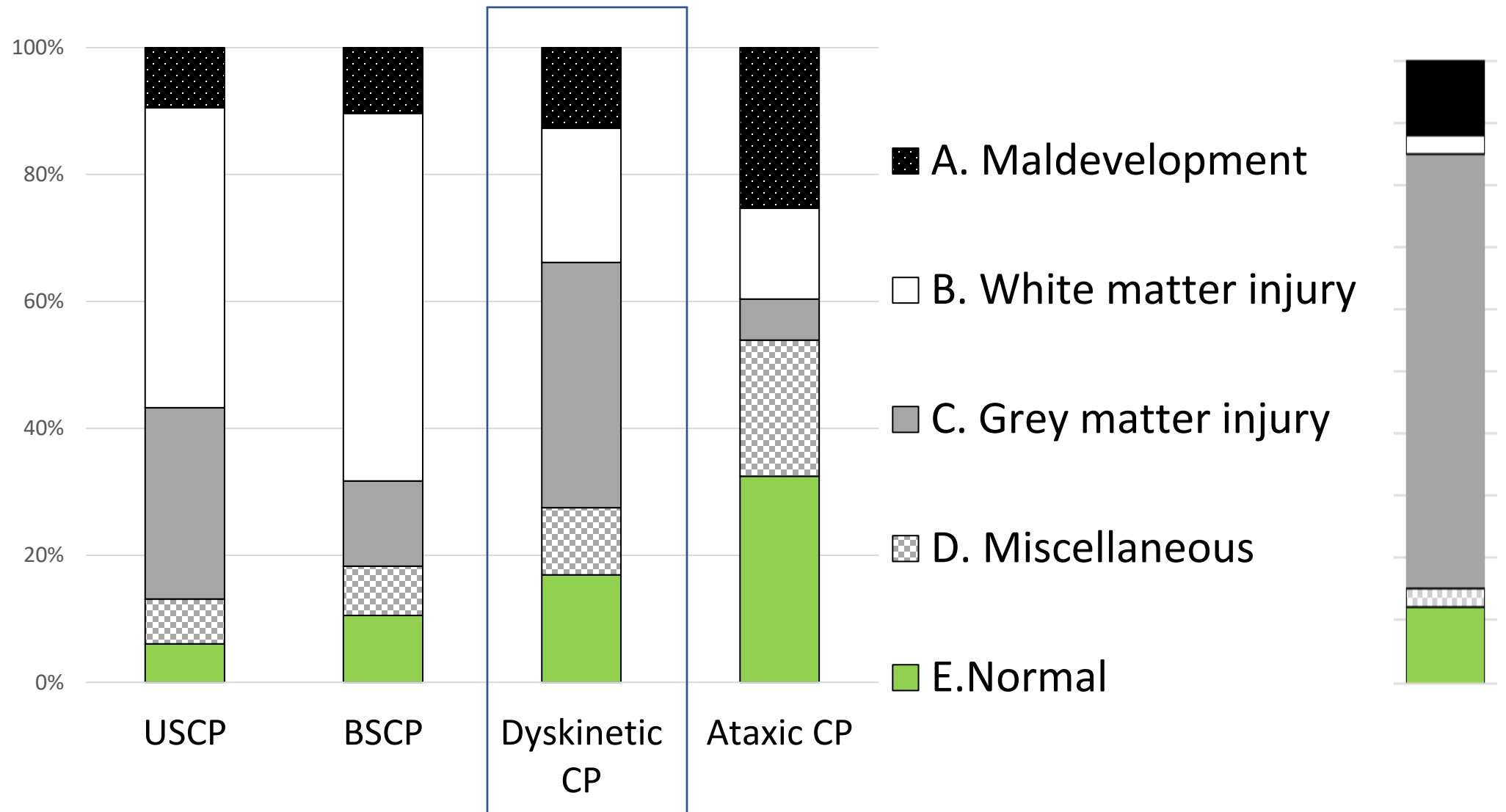
Hjärnans utveckling

patogena mönster och tidpunkter

Fördelning av MR-mönster vid olika CP-typer

3818 barn födda 1999-2009 från 20 register i Europa (SCPE)

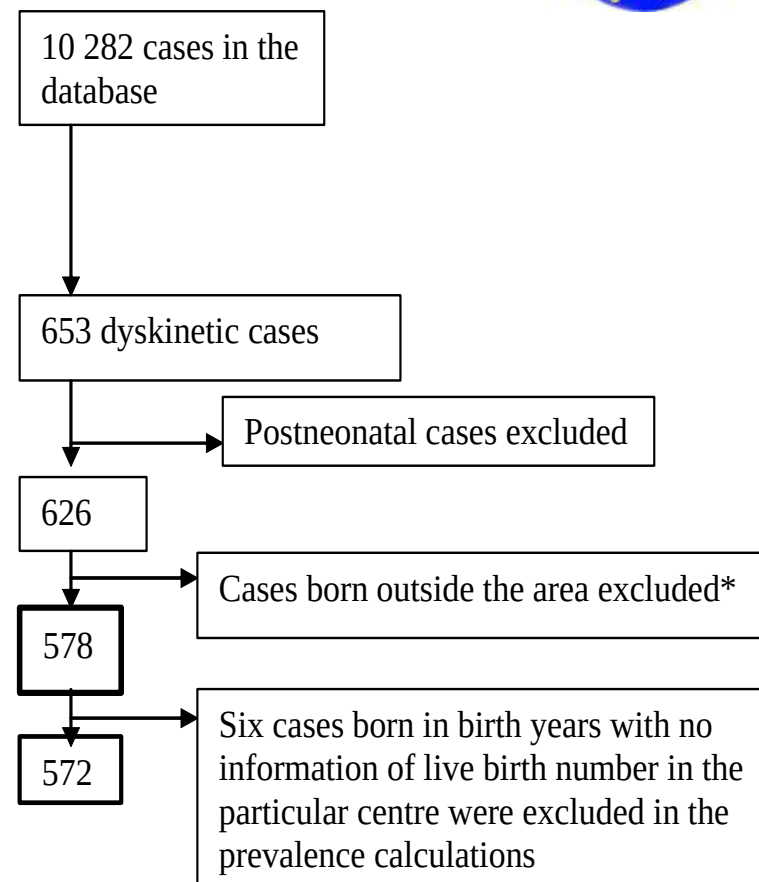
Dyskinetic cerebral palsy in Europe

Himmelmann K, McManus V, Hagberg G,
Uvebrant P, Krägeloh-Mann I, Cans C.

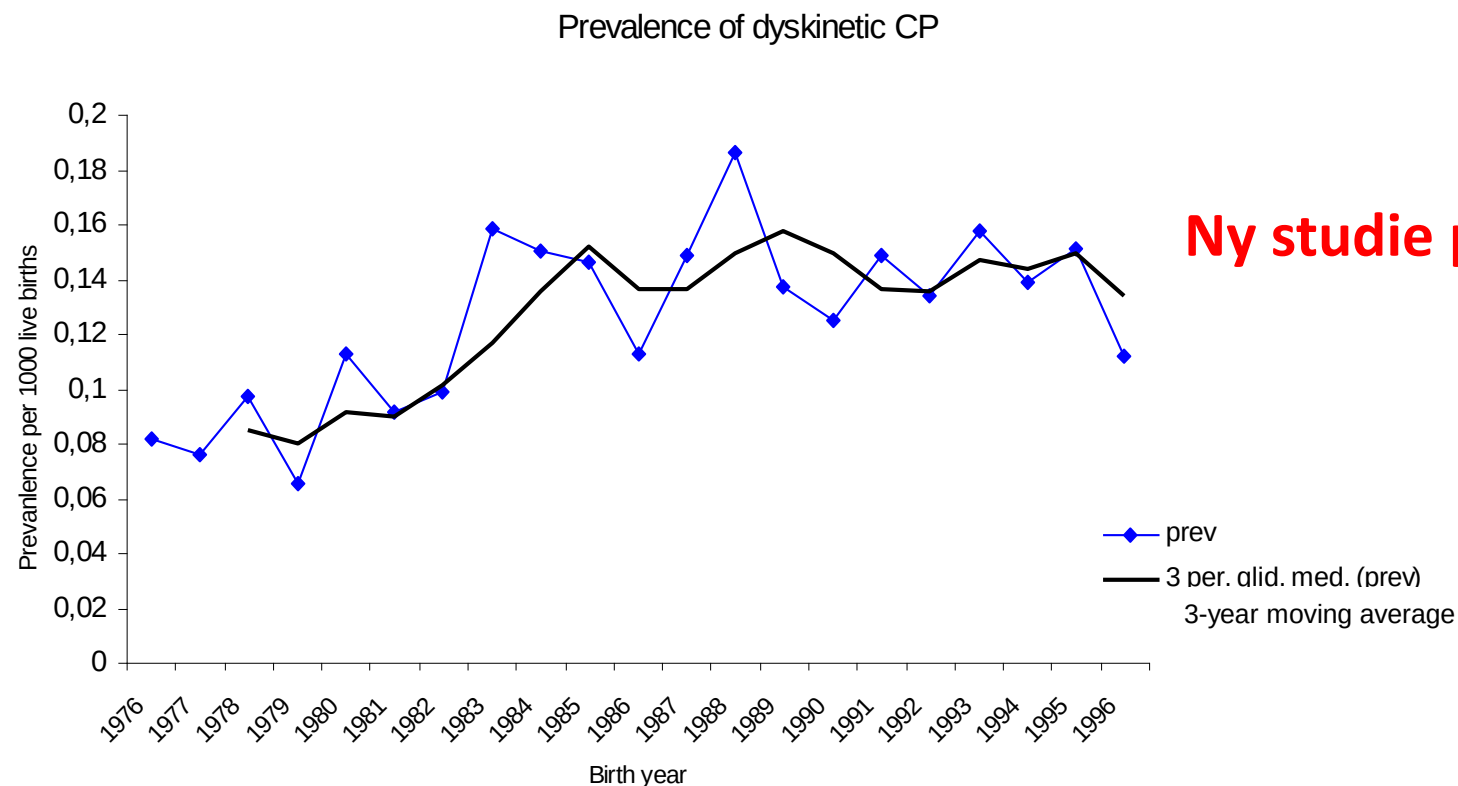

4,336,716 births 1976-1996
from 15 centra i Europa

- 343 (59%) pojkar
- 380 (70%) fullgångna
- 386 (70%) hade födelsevikt ≥ 2500 g
- 94% enkelbörd

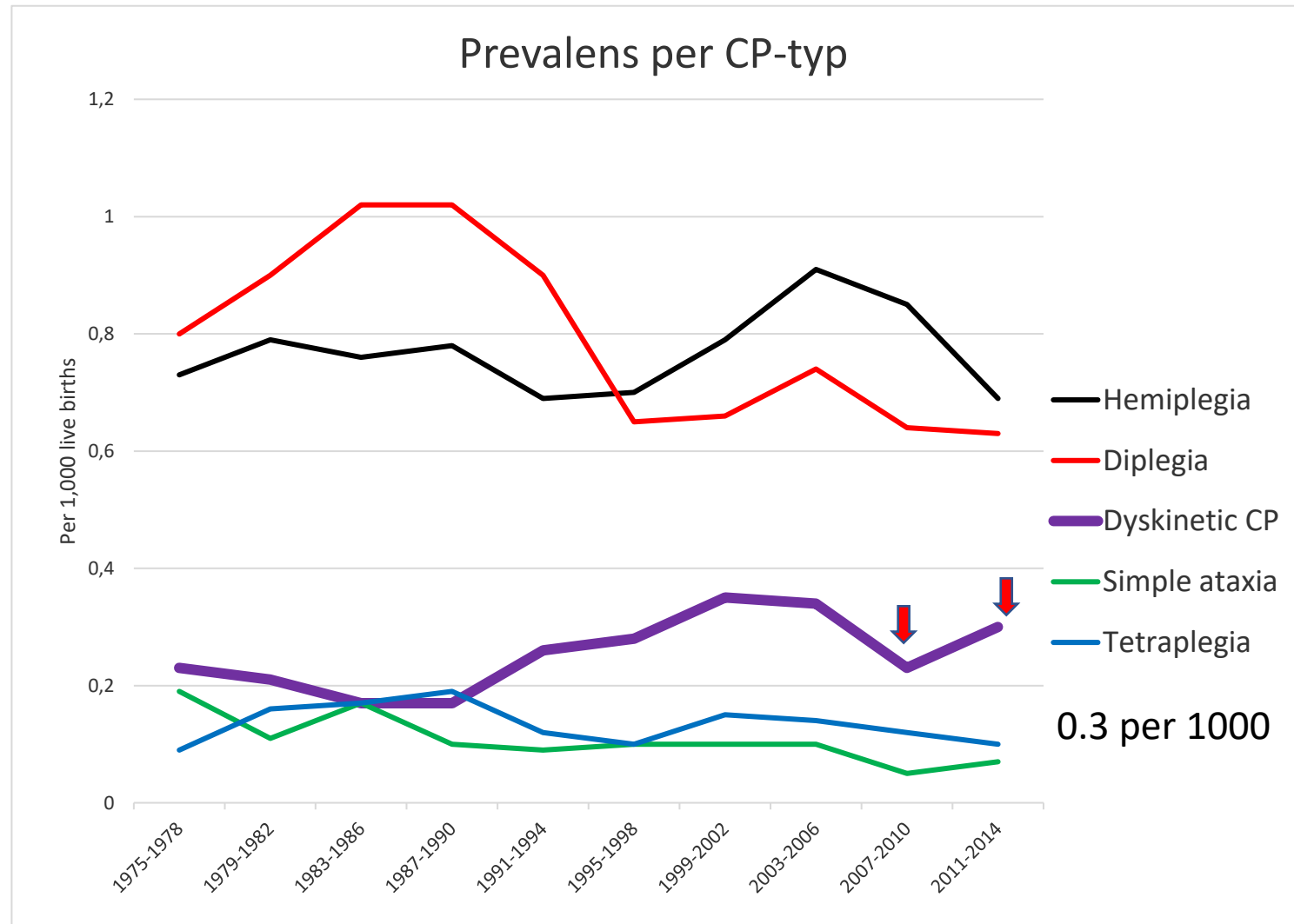
Prevalens av dyskinetisk CP 1976-1996 i Europa

Ny studie på gång

Nya data från Västsvenska CP-panoramastudien födelseåren 2011-2014

Danmark 0.16 per 1000

ACTA PÆDIATRICA
NURTURING THE CHILD

Regular Article

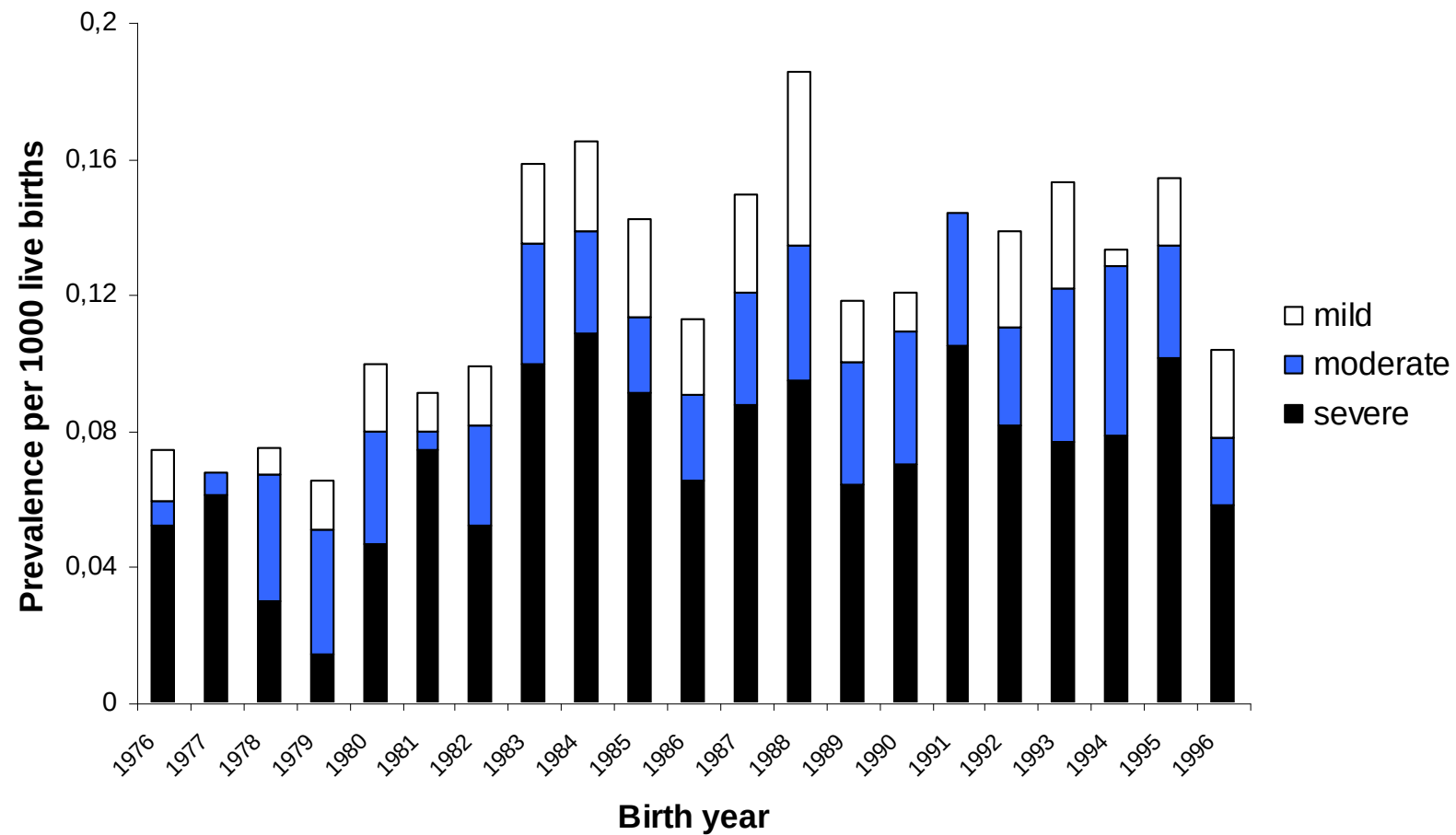
Children with dyskinetic cerebral palsy are severely affected as compared to bilateral spastic cerebral palsy

Marie Prével, Gija Rackauskaite, Mads L. Larsen, Bjarne Laursen, Jakob Lorentzen, Alfred Peter Born, Jens Langhoff-Roos, Peter Uldall, Christina E. Hoei-Hansen

Motorisk svårighetsgrad och prevalens

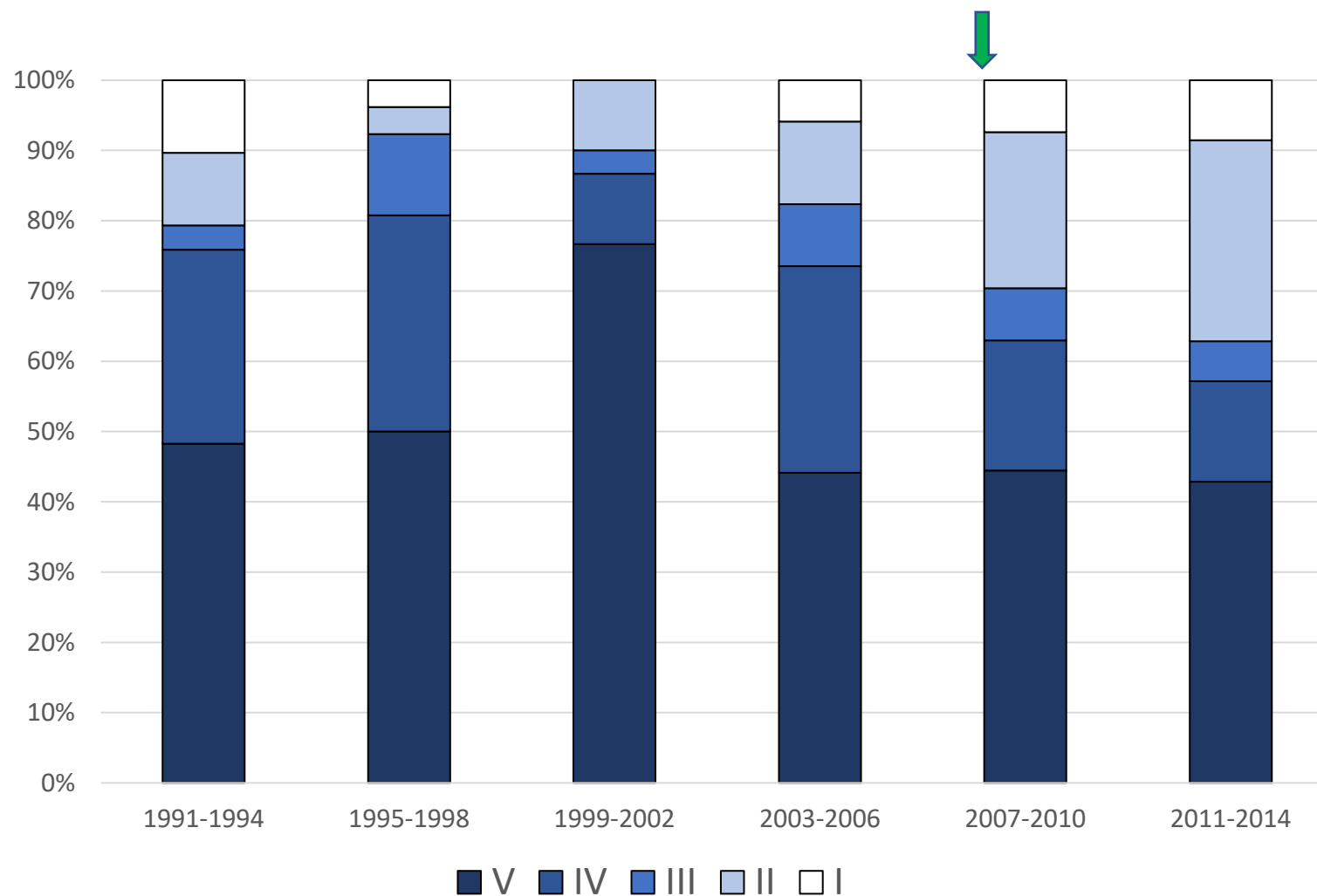

Prevalence of motor severity

Grovmotorisk funktion (GMFCS) vid dyskinetisk CP i Västsverige 1991-2011

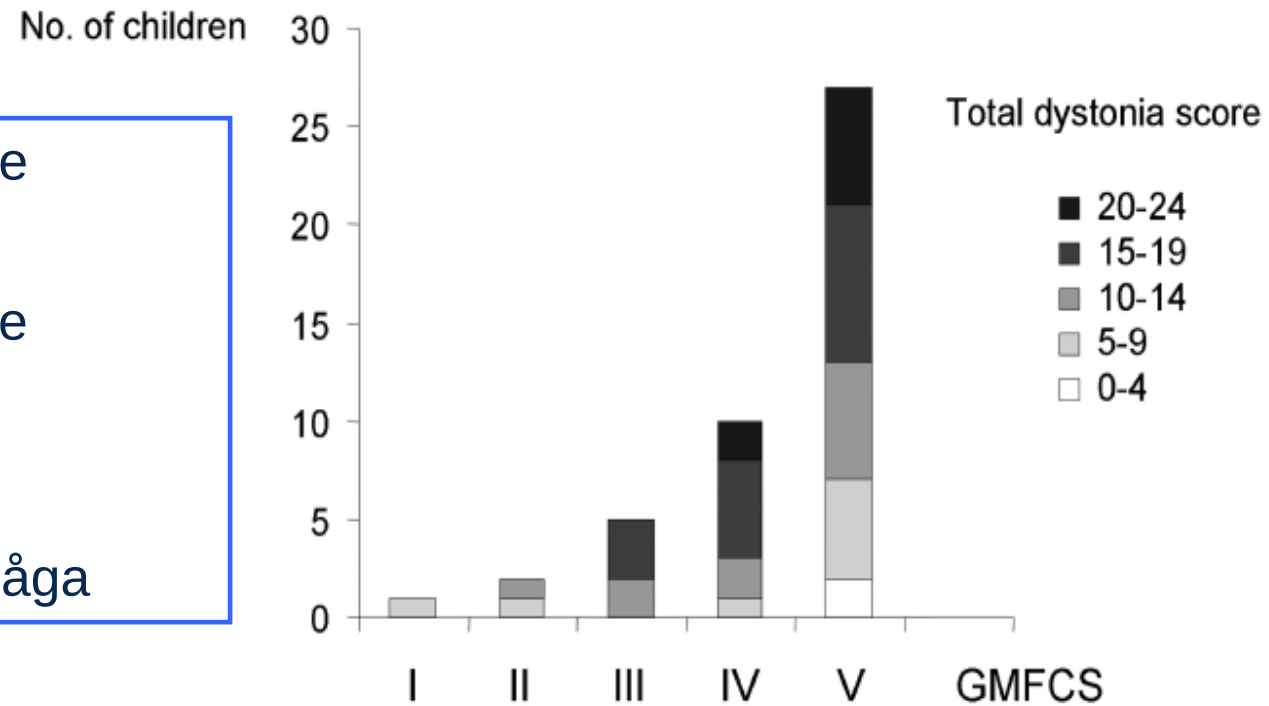
Förbättrad
motorisk
förmåga?

Grovmotorisk funktion och dystoni

hos 48 barn med dyskinetisk CP

80% hade övervägande dystoni
20% hade övervägande choreoatetos
Spasticitet hos 70%
80% hade ej gångförmåga

Gross Motor Function Classification System
Barry-Albright Dystonia Scale

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

Barry-Albright Dystonia Scale

för secondary dystonia

- Dystonia was evaluated 0-4, from video recording

- Eyes
- Mouth
- Neck
- Trunk
- Arms
- Legs

0=no dystonia

1=<10% of the time and not affecting activity

2= <50% of the time and not affecting activity

3= >50% of the time and/or affecting activity

4= >50% of the time and/or preventing activity

- Total dystonia score is calculated as the sum of the partial scores (0-24)

Original Article | [Free Access](#)

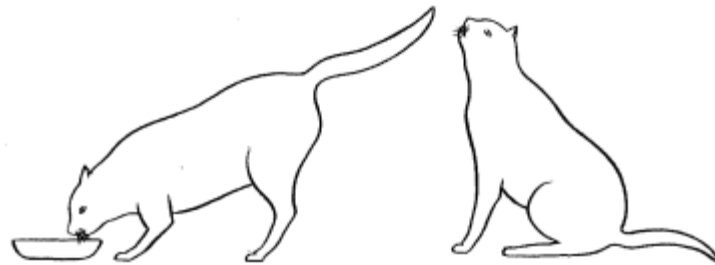
Test-retest reliability of the Dyskinesia Impairment Scale: measuring dystonia and choreoathetosis in dyskinetic cerebral palsy

Inti Vanmechelen Bernard Dan, Hilde Feys, Elegast Monbaliu,

Primitiva reflexer

på gott och ont

- Asymmetric tonic neck reflex (ATNR)
  - Kan användas för att räcka fram
  - Kan försvåra användning av alternativ och kompletterande kommunikation
- Symmetric Tonic Neck Reflex (STNR), grip reflex, Mororeflex mm.

- Primitiva reflexer finns hos nästan alla med dyskinetisk CP

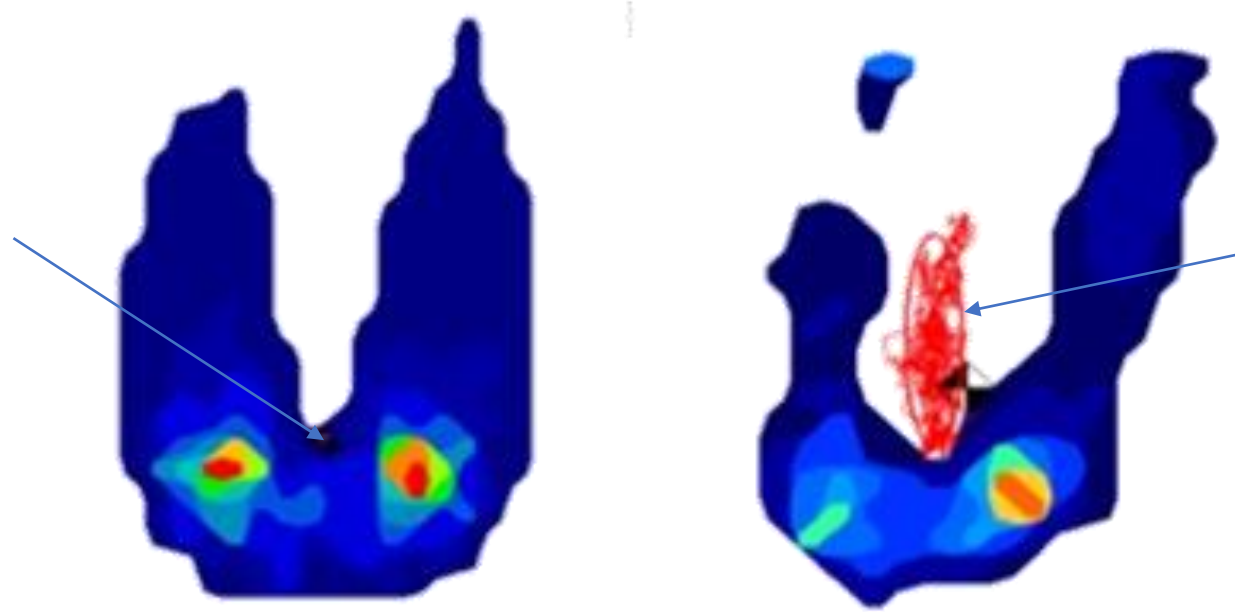

Utvärdering av sittfunktion vid dyskinetisk CP

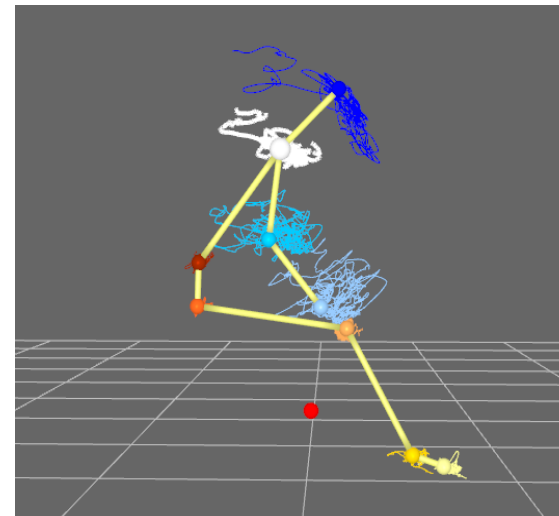
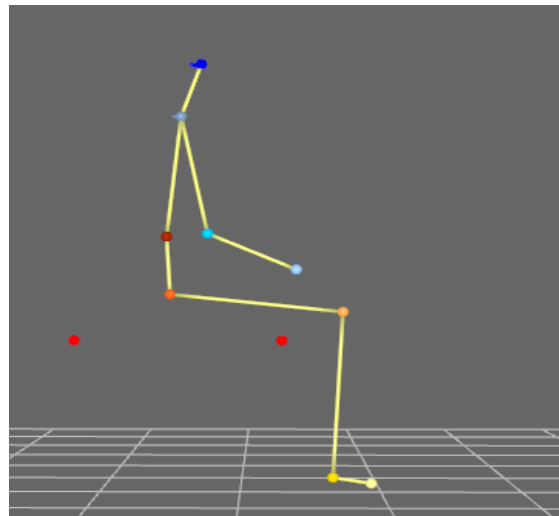
TU

CP

tryckkänslig matta,
Centre of Pressure (CoP)

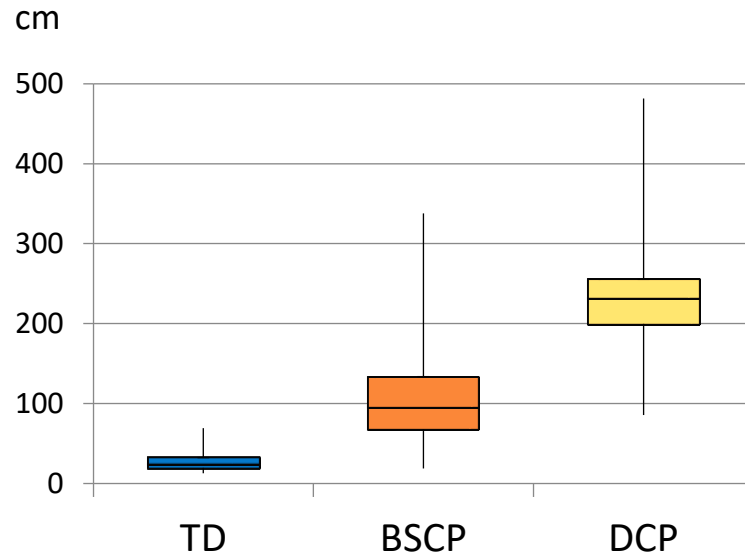
2D rörelseanalys

Eek MN.et al.
Submitted

Resultat

CoP - distans

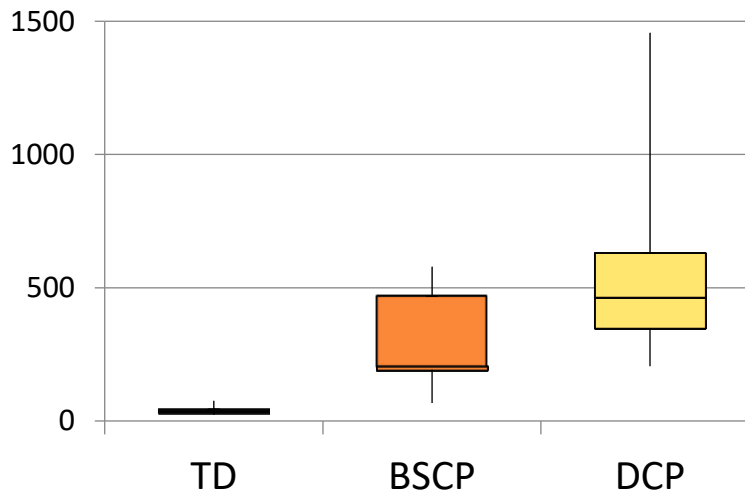
TD – CP

$p < 0,001$

BSCP – DCP

$p = 0,005$

Huvud rörelser

TD – CP

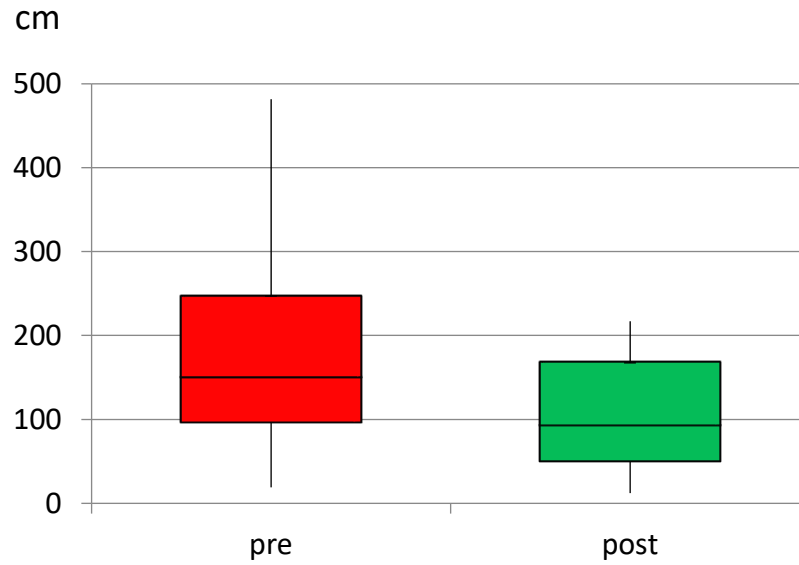
$p < 0,001$

BSCP – DCP

$p = 0,083$

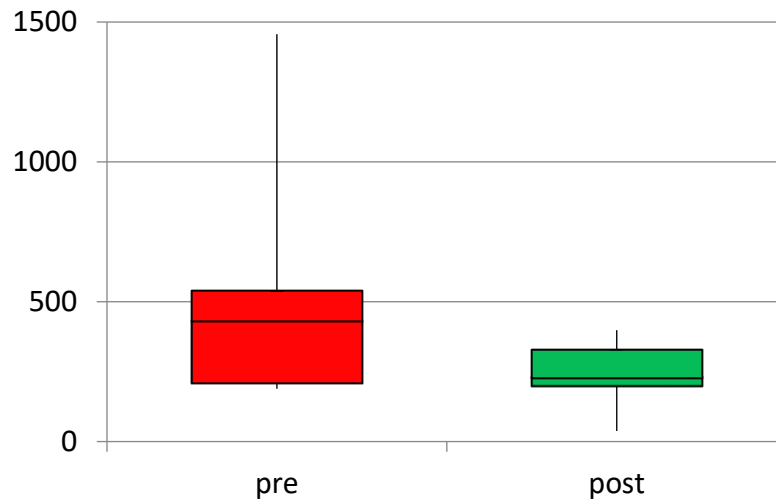
Resultat pre – post ITB

CoP - distans

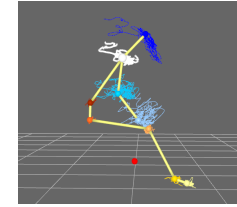
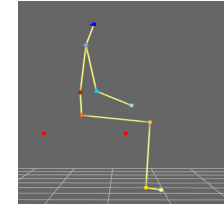
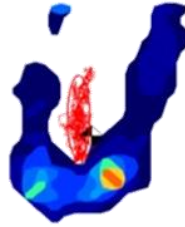
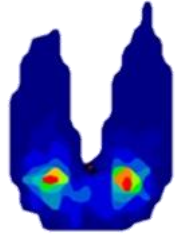
Pre – post ITB $p = 0,013$

Huvud rörelser

Pre – post ITB $p = 0,020$

Konklusion

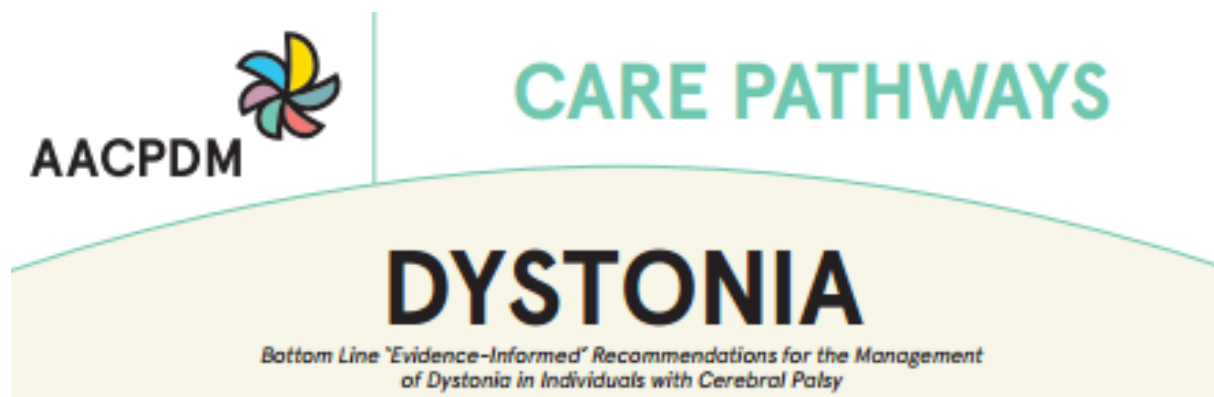
- Möjligt att mäta svaj med tryckmatta o 2D rörelseanalys
- Mätbara skillnader mellan barn med CP och TU
- Mätbara skillnader mellan barn med spastisk och dyskinetisk CP
- Minskat svaj/ofrivilliga rörelser efter ITB

Pharmacological and neurosurgical interventions for managing dystonia in cerebral palsy: a systematic review

DARCY FEHLINGS¹ | LEAH BROWN¹ | ADRIENNE HARVEY² | KATE HIMMELMANN³ | JEAN-PIERRE LIN⁴ | ALEXANDER MACINTOSH¹ | JONATHAN W MINK⁵ | ELEGAST MONBALIU⁶ | JAMES RICE⁷ | JESSICA SILVER¹ | LAUREN SWITZER¹ | ILANA WALTERS¹

<http://www.aacpdm.org/resources/care-pathways/dystonia#>

Clinical practice guideline for management of individuals with cerebral palsy and dystonia using pharmacological and neurosurgical interventions: 2021 update

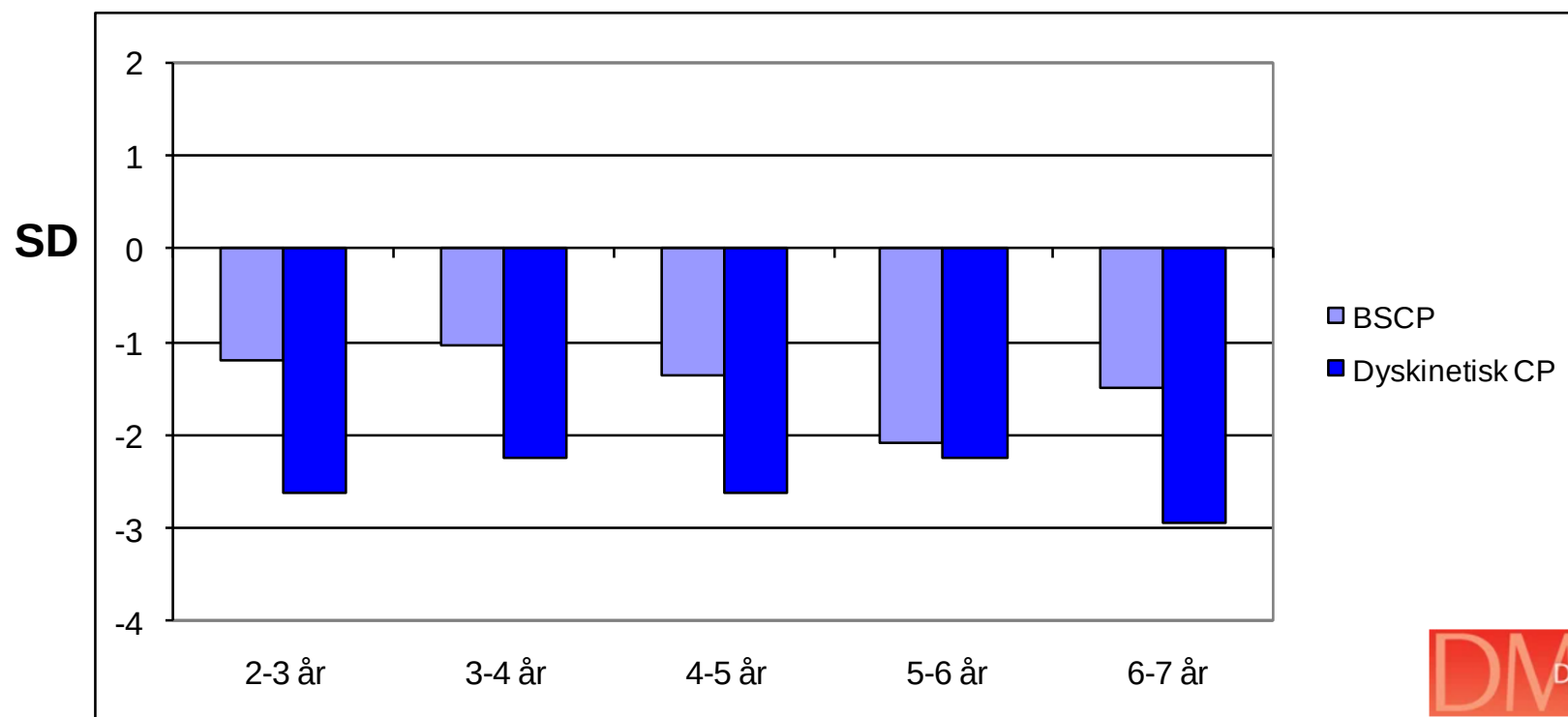
Darcy Fehlings¹, Brenda Agnew, Hortensia Gimeno², Adrienne Harvey³, Kate Himmelmann⁴, Jean-Pierre Lin², Jonathan W Mink⁵, Elegast Monbaliu⁶, James Rice⁷, Emma Bohn¹, Yngve Falck-Ytter⁸

Behandling av dystoni (läkemedel och neurokirurgi)
uppdaterade kliniska rekommendationer från expertgruppen efter
litteraturgenomgång

Låg evidens för samtliga perorala preparat

- Baklofen (eventuellt bensodiazepiner) per os kan prövas,
men vid svår dystoni rekommenderas klonidin eller gabapentin
- Vid fokal eller segmentell dystoni kan botulinumtoxin prövas
- Om detta inte är tillräckligt rekommenderas intratekalt baklofen eller
DBS (djup hjärnstimulering)

Nutrition – avvikelse i tillväxt vid dyskinetisk och bilateral spastisk CP

Uppfödningssvårigheter
Stor energiåtgång

Nytt instrument – 4 nyckelfrågor
Svensk version precis klar

DEVELOPMENTAL MEDICINE & CHILD NEUROLOGY

ORIGINAL ARTICLE

Development and validation of a screening tool for feeding/swallowing difficulties and undernutrition in children with cerebral palsy

KRISTIE L BELL^{1,2} | KATHERINE A BENFER³ | ROBERT S WARE⁴ | TANIA A PATRAO⁴ | JOSEPHINE J GARVEY¹ | JOAN C ARVEDSON⁵ | ROSLYN N BOYD³ | PETER SW DAVIES¹ | KELLY A WEIR^{4,5}

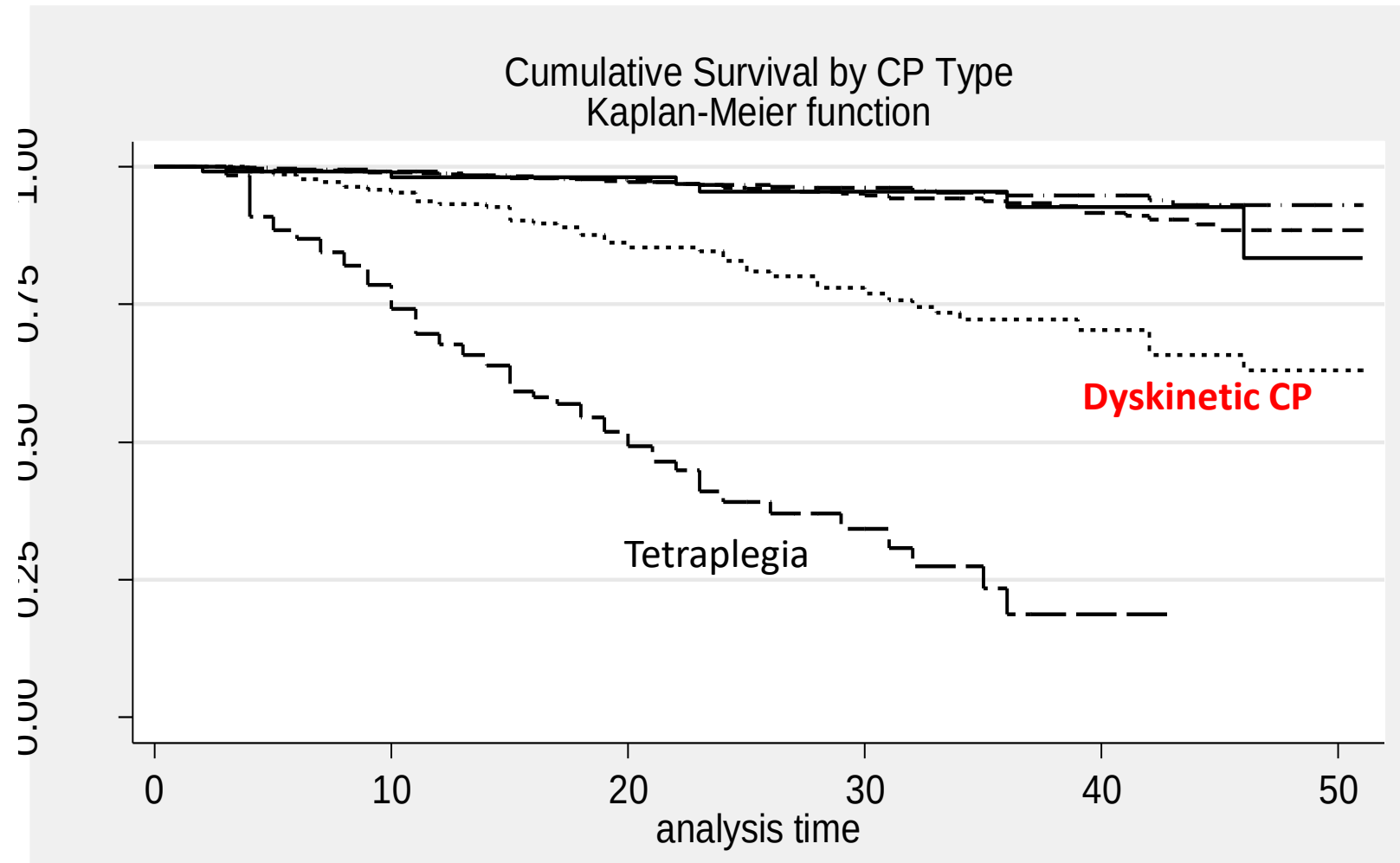
DMCN Developmental Medicine & Child Neurology

ORIGINAL ARTICLE | [Free Access](#)

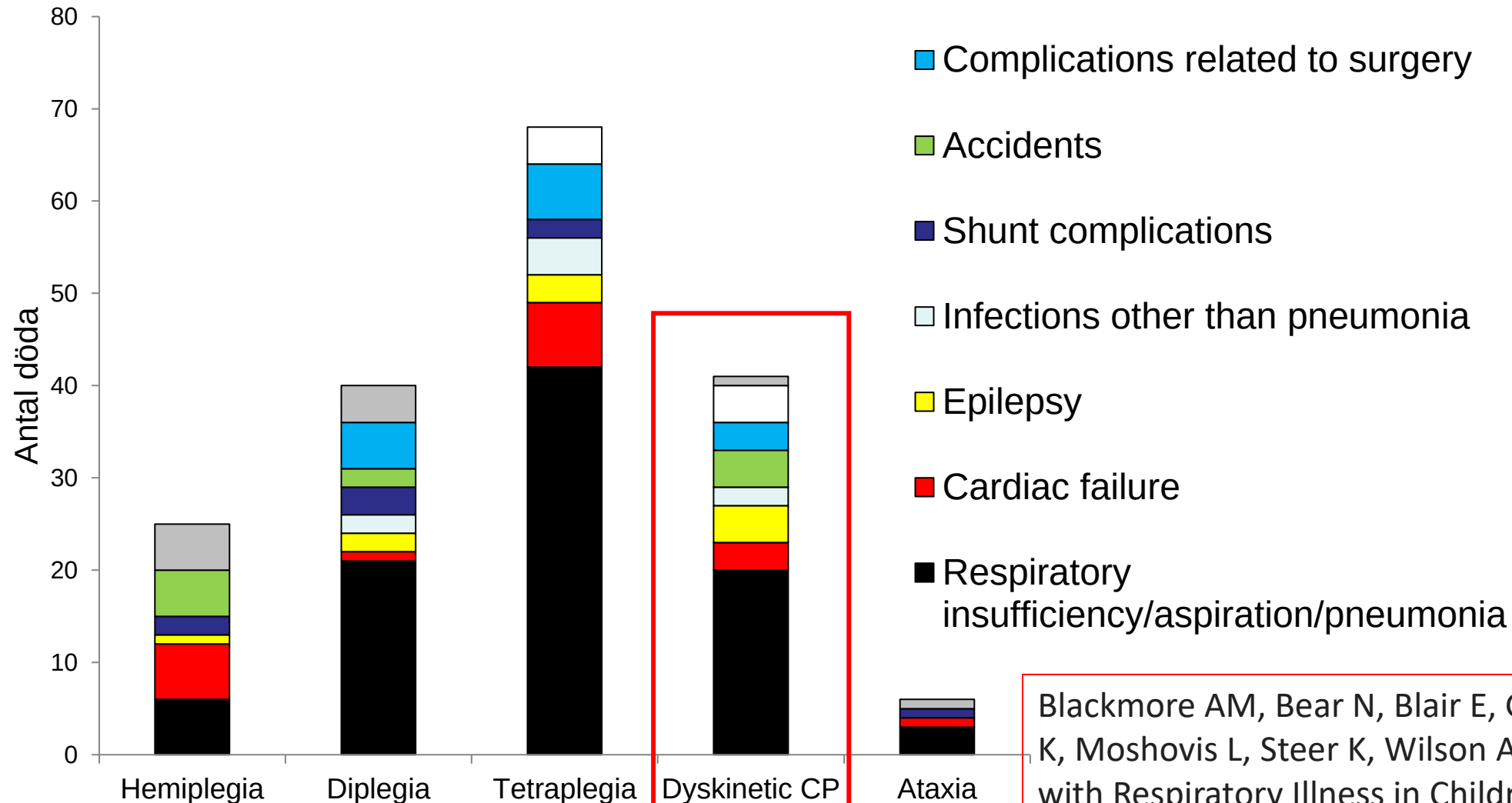
Gastrostomy tube feeding of children with cerebral palsy: variation across six European countries

MAGNUS O DAHLENG, GURO L ANDERSEN, MARIA DA GRACA ANDRADA, CATHERINE ARNAUD, RAJESH BALU, JAVIER DE LA CRUZ, TERESA FOLHA, KATE HIMMELMANN, KAREN HORRIDGE, PÉTUR B JÚLÍUSSON, MAGNUS PÅHLMAN, GIJA RACKAUSKAITE, SOLVEIG SIGURDARDOTTIR, PETER ULDAALL, TORSTEIN VIK, on behalf of the Surveillance of Cerebral Palsy in Europe Network, ... [See fewer authors](#)

Överlevnad vid olika CP-typer (svensk klassifikation)

CP-typ och dödsorsak

Blackmore AM, Bear N, Blair E, Gibson N, Jalla C, Langdon K, Moshovis L, Steer K, Wilson AC. Factors Associated with Respiratory Illness in Children and Young Adults with Cerebral Palsy. J Pediatr. 2016 Jan;168:151-157.e1

Talförmåga vid cerebral pares (CP)

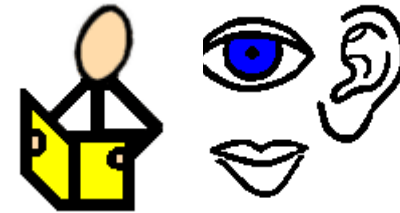
- Talförmåga varierade med motorisk förmåga, typ av CP och kognitiv nivå 16% talar inte eller är svåra att förstå
  - Sigurdardottir, Island
- Talförmåga påverkad eller saknades hos minst en tredjedel 28% talar inte eller är svåra att förstå
  - Andersen, Norge
- Talförmåga påverkad eller saknades hos hälften, och varierade med motorisk förmåga, typ av CP och kognitiv nivå
  - Himmelmann, Sverige
- Talförmåga varierar med timing av hjärnskadan
  - Nordberg, Miniscalco, Lohmander och Himmelmann

Kommunikation

48 barn med dyskinetisk CP i Västsverige födda 1991-1998

- Anartri hos 80% och dysartri hos 20%
- Alternativ och kompletterande kommunikation (AKK)
  - Bliss symboler användes av 11 barn
  - Andra använde bilder, tecken, ljud och kroppsspråk
  - Ögonmuskeldystoni and primitiva reflexer interfererar

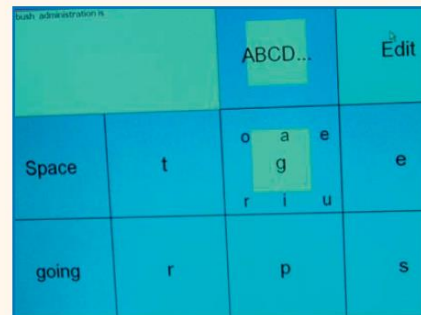
Bilder

Bliss

Ögonstyrning

Eyes on Communication

Kliniska riktlinjer för hur man kan tänka kring ögonstyrning för barn med cerebral pares

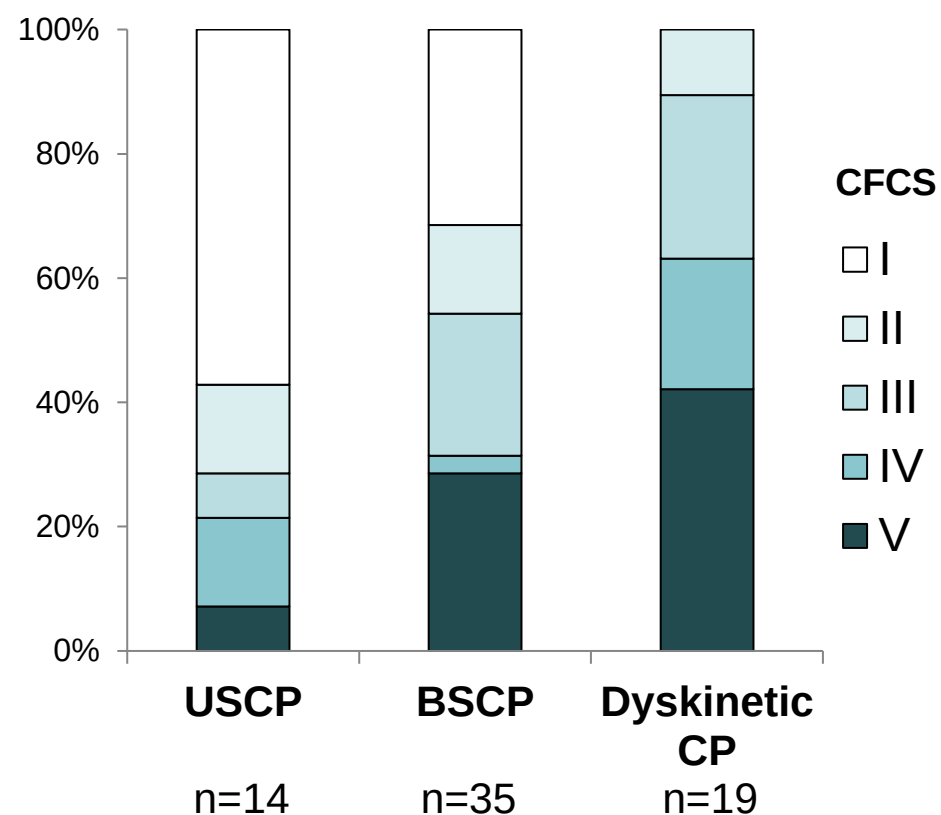
<https://redcap.sydney.edu.au/surveys/?s=EDC7P4E3TP>

Communication Function Classification System och CP-typ hos ungdomar med cerebral pares

Deltagare i SPARCLE2-projektet

- 71% av ungdomarna med USCP hade CFCS nivå I-II
- Hälften av ungdomarna med BSCP hade CFCS nivå I-II
- 11% av ungdomarna med dyskinetisk CP kunde kommunicera effektivt med okända partners

Talförmåga och neuroimaging

GRAVIDITET	Neuroimaging finding (n=65)	Speech	No speech
	Missbildningar	5	5
	Periventrikulär vitsubstansskada	16	6
	Cortical/subcortical skada	8	9
	Basala ganglieskada	1	11
	Normalt fynd	4	0
	Totalt	34	31

Samma förhållande gäller för kommunikationsförmåga som helhet

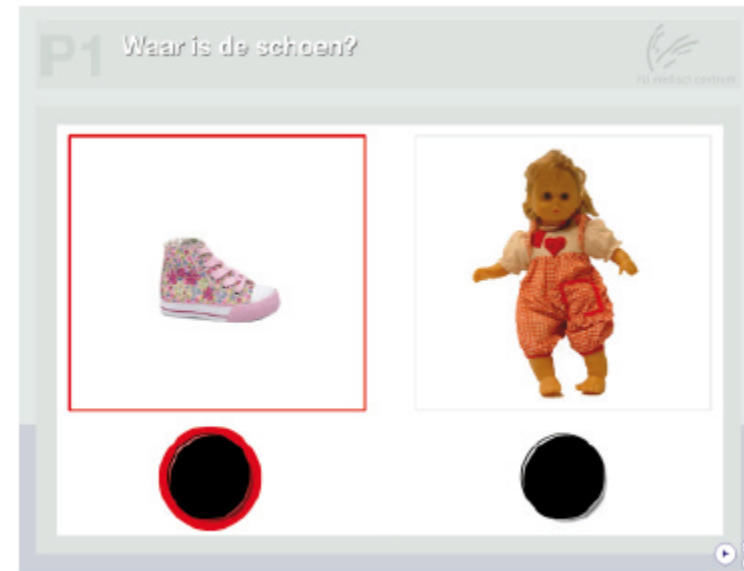
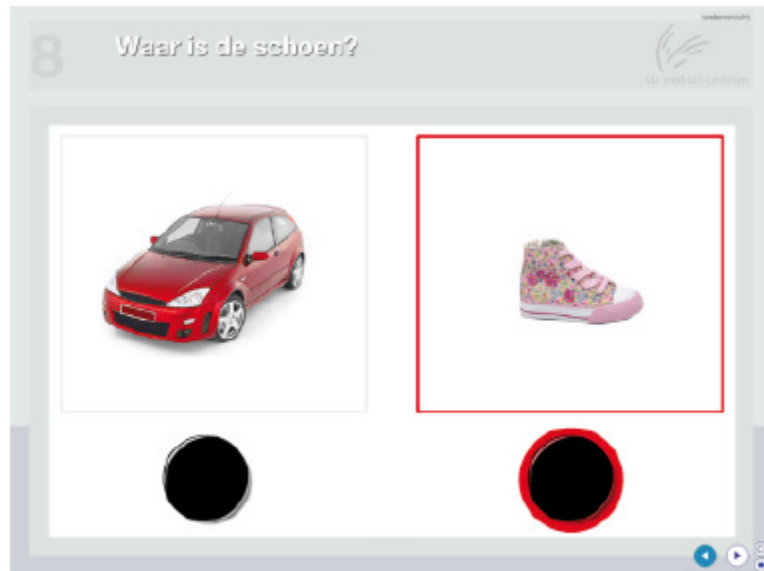

Geytenbeek JJ, Morkink LB, Knol DL, Vermeulen RJ, Oostrom KJ. Reliability and validity of the C-BiLLT: a new instrument to assess comprehension of spoken language in young children with cerebral palsy and complex communication needs. *Augment Altern Commun.* 2014 Sep;30(3):252-66.

Johanna Geytenbeek

C-BiLLT - ett nytt datorbaserat instrument för att undersöka språkförståelse hos barn med CP som har en svår motorisk funktionsnedsättning

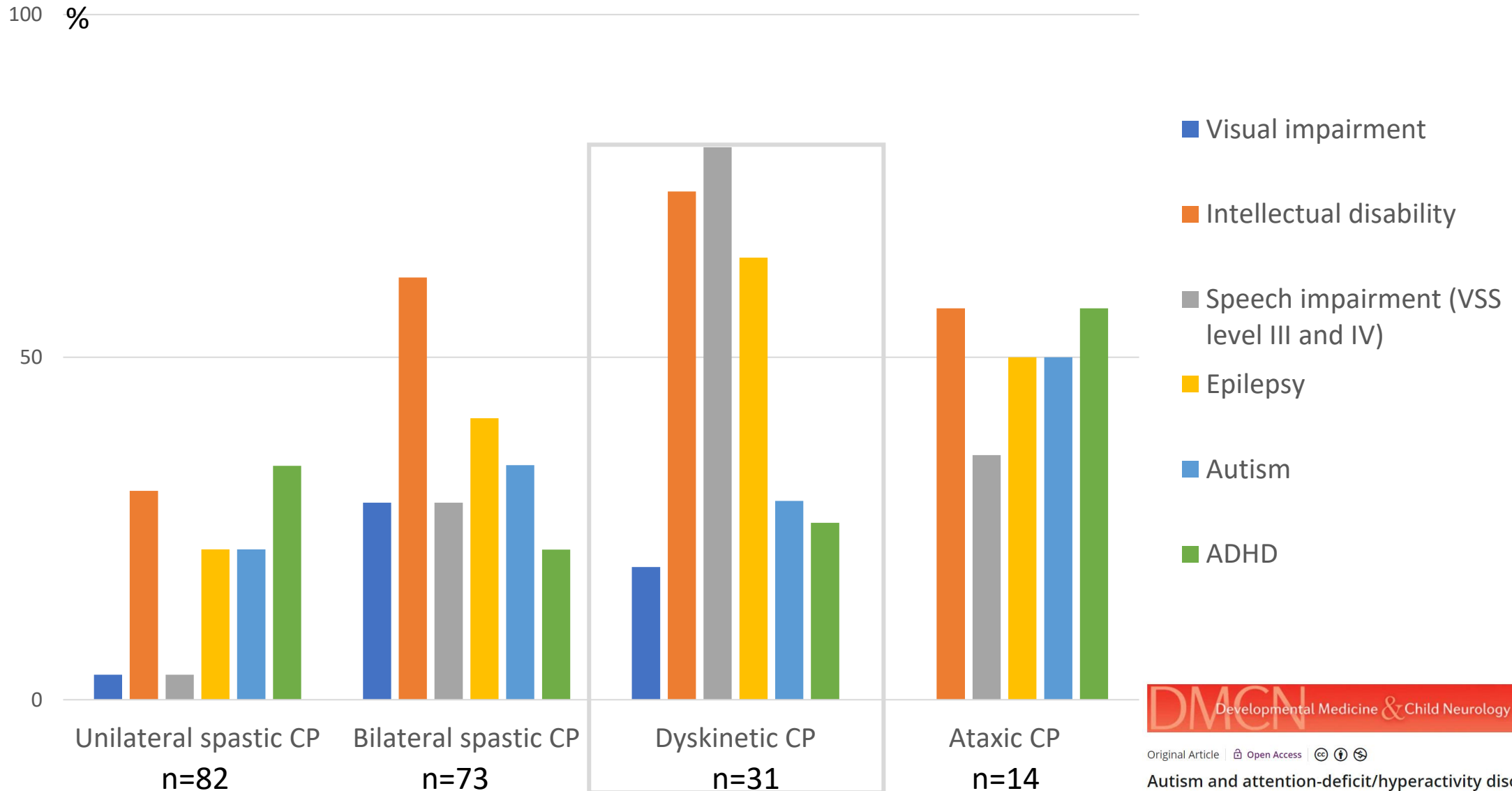
Var är skon?

C-BiLLT sprider sig över världen

- Nederländerna, delar av Belgien i kliniskt bruk
- Fiske SI, Haddeland AL, Skipar I, Bootsma JN, Geytenbeek JJ, Stadskleiv K. *Assessing language comprehension in motor impaired children needing AAC: validity and reliability of the Norwegian version of the receptive language test C-BiLLT.* Augment Altern Commun. 2020 Jun;36(2):95-106.
- Sverige pågående studie
- Canada pågående studie

Associerade funktionsnedsättningar vid cerebral pares 1999-2006

DMCN Developmental Medicine & Child Neurology

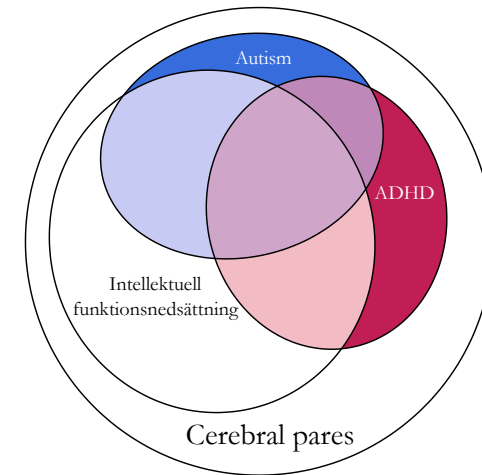
Original Article | [Open Access](#) | [©](#) [i](#) [s](#)

Autism and attention-deficit/hyperactivity disorder in children with cerebral palsy: high prevalence rates in a population-based study

Magnus Pålman [✉](#), Christopher Gillberg, Kate Himmelmann,

Autism och ADHD vid dyskinetisk CP barn födda 1999-2006

- 45% av barn med dyskinetisk CP har autism och/eller ADHD
- 20 av 30 barn hade basala ganglieskador

...ur Magnus Påhlmans avhandling 2020

Neuropsykologisk och neuropsykiatrisk utredning vid dyskinetisk CP

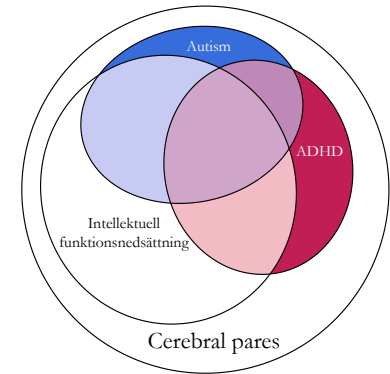
- Fortsatt arbete i Västsverige
  - Hur utreder vi barn med svår funktionsnedsättning bäst?

Gillbergcenterum
Sahlgrenska Akademien

UNIVERSITY OF GOTHENBURG

- I Europa Roser Pueyo et al.
  - Utveckla guidelines för utredning av intellektuell funktion och autism

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

European Dyskinetic CP Network

Strukturerade frågor om inverkan av dyskinesi på vardagen

Dyskinetic Cerebral Palsy – Functional Impact Scale (D-FIS)

Kirsty Stewart, Jenny Lewis, Natasha Bear,
Margaret Wallen, Adrienne Harvey

Original Article | [Full Access](#)

The Dyskinetic Cerebral Palsy Functional Impact Scale: development and validation of a new tool

Kirsty Stewart✉, Jennifer Lewis, Margaret Wallen, Natasha Bear, Adrienne Harvey,

First published: 19 June 2021 | <https://doi.org/10.1111/dmcn.14960>

Dyskinetisk cerebral pares

Utmaningar och möjligheter

- Förebygga och begränsa hjärnskadan och dess effekter
- Behandling av ofrivilliga spänningar och rörelser och sätta mål för behandlingen och utvärdera effekten
- Utredda och underlätta funktion: motorik, kommunikation, kognition, nutrition
- Känna igen, förhindra och behandla smärta
- Andningsvård vid svår CP
- Säkert ätande
- Aktiv behandling av epilepsi

Tack för uppmärksamheten!

